

CIRURGIA DE CATARACTES

Dr. Pablo Jenaro Martí Rodrigo.
Especialista en cirurgia refractiva i còrnea

Avui dia, el procediment més estès a tot el món és la cirurgia de cataractes. Es calcula que anualment s'operen uns 5 milions de cataractes només a la Unió Europea.

També és una de les cirurgies que realitzem amb més freqüència a IOCG - Oftalis. Cada any, els especialistes del nostre centre realitzen més de 1.000 intervencions a pacients amb problemes de cataracta.

La cirurgia de cataractes ha anat canviant significativament al llarg dels anys i és una tècnica que no deixa mai d'evolucionar.

La tècnica que s'utilitza s'anomena facoemulsificació i es fa a través d'una incisió a la perifèria de la còrnia. Consisteix a extreure el cristal·lí, que s'ha tornat opac pel pas dels anys, i substituir-lo per una lent intraocular. El procés és ràpid i té una duració de 10 minuts, aproximadament, en mans ex-

pertes.

Contínuament s'innova en l'àmbit dels dissenys dels aparells amb els quals extraiem la cataracta, fent-los més eficients i més inofensius per la còrnia i la resta d'estructures de l'ull.

Les incisions actuals per fer la cirurgia han baixat fins als 2,2 mil·límetres. Aquesta disminució de mida de les incisions permet que la ferida es tanqui més ràpidament, contribuint a la seguretat de la tècnica.

Les noves fórmules amb què fem els càlculs de les lents continuen refinant-se aconseguint que el 80% dels ulls normals quedin en un marge, d'aproximadament, mitja diòptria de graduació; això exclou ulls fora dels rangs normals, però ens fa una idea del perfeccionament al qual s'està arribant. També l'ajust de l'astigmatisme permet una correcció més afinada.

El desenvolupament de noves lents intraoculars amb tec-

El Dr. Martí fent una cirurgia de cataractes.

INSTITUT D'OFTALMOLOGIA

nologia més avançada ens permet corregir la major part de la presbícia. És important recalcar que no tots els pacients es poden beneficiar d'aquestes lents ja que cal tenir un ull amb característiques idònies.

Les noves eines de mesura són parcialment responsables d'aquest refinament a l'hora de mesurar les característiques de l'ull. Aconsegueixen precisions majors a 1 centèsima de mil·límetre i fan l'equivalent a un

mapa topogràfic de la còrnia amb múltiples imatges transversals per segon.

Un altre dels factors que han canviat significativament és la forma en què anestesiem l'ull. Antigament, la cirurgia de cataractes es feia sota anestèsia regional, és a dir, a través d'una injecció a prop de l'ull que l'anestesiava completament. Actualment la cirurgia la fem en la majoria de casos sota anestèsia tòpica, en forma de col·liri

anestèsic, però sota una sedació per relaxar al pacient.

En definitiva, la cirurgia de cataractes és una de les intervencions més realitzades i amb una taxa d'èxit molt elevada. Però, no per això, es deixen d'estudiar nous processos i tècniques de millora per aplicar durant els procediments. Així doncs, aquesta és una ciència en constant evolució que, probablement, ens aportarà nous avenços amb el pas dels anys.

TRASPLANTAMENTS DE CÒRNIA

La còrnia és l'element òptic més important de l'ull, no només és la que dona major capacitat d'enfocament, també és la primera superfície de l'ull a la que li arriba la llum, i mantenir-la en bon estat és clau per una bona visió.

La còrnia consta de 6 capes, de les quals les més importants són: l'epiteli corneal, que és la capa més superficial; l'estroma, que constitueix el 90% del gruix corneal i en suposa el suport rígid i transparent, i l'endoteli, que és la que regula la quantitat d'aigua que hi ha a la còrnia.

Existeixen diversos motius pels quals una persona pot requerir una intervenció de trasplantament de còrnia. Globalment es podria dir que qualsevol causa que n'alteri la morfologia o la transparència. Entre les causes més freqüents tenim el queratocón, que és una deformació de la còrnia que apareix, típicament, en gent jove; la distròfia endotelial de Fuchs, que afecta a la capa

Julia Jené fent una OCT a una pacient.

INSTITUT D'OFTALMOLOGIA

més profunda de la còrnia i en provoca un enterboliment d'aquesta; o infinitat d'altres malalties com seria un herpes, un traumatisme o una cremada

química.

La intervenció de trasplantament de còrnia dura al voltant d'una hora, es fa de forma ambulatoria i, habitualment, no requereix medicació sistèmica; sí,

però, que requereix un tractament postoperatori intens i, freqüentment, un seguiment de per vida.

Existeixen diverses tècniques de trasplantament segons el nombre de capes que es trasplanten. Si es trasplanten totes tindriem el trasplantament clàssic. Recentment, però, s'han desenvolupat noves tècniques que permeten canviar només les capes que estiguin malmeses. Per exemple, en la queratoplàstia endotelial de membrana de Descemet (DMEK) només es canvien les dues capes més profundes, aconseguint una recuperació visual més ràpida, entre altres avantatges.

Actualment, Catalunya és la regió de tot l'estat on més còrnies es trasplanten. Un total de 1.355 pel que fa al 2019. També és, amb diferència, la regió on més còrnies es donen, entorn de 3.800 còrnies l'any 2019. Sense aquesta voluntat de donació seria impossible assolir aquests valors.

Les tendències més actuals ens fan anar cap a trasplantaments més selectius, que impliquin només les capes afectades i amb millors resultats visuals i de seguretat. Malgrat tot, la medicina és una ciència en constant evolució i encara queda molt per investigar i millorar.